

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 1º de ESO

Comunicación oral e escrita

- Comprende globalmente un texto oral ou escrito.
- Distingue tipos de textos.
- Redacta un texto autobiográfico simple.
- Redacta o retrato dunha persoa empregando un vocabulario adecuado.
- Redacta un texto descritivo dunha paisaxe.
- Distingue un aviso dunha nota e redacta un aviso.
- Identifica os elementos e a estrutura dunha narración.
- Identifica nunha narración, o tipo de narrador e a orde da acción.
- Distingue os personaxes, a acción e tempo dunha narración.
- Redacta un conto seguindo un modelo.
- Coñece que é unha noticia, distingue as súas partes e redáctaa.
- Distingue tipos de textos dialogados e coñece as súas características.
- Redacta unha entrevista seguindo uns pasos determinados.
- Distingue que é unha exposición, os seus tipos e características.
- Redacta un texto expositivo e un decálogo.
- Distingue normas e instrucións.
- Coñece as características das cartas e dos correos electrónicos.
- Escribe un correo electrónico.
- Le en voz alta e expón oralmente con corrección.
- Dramatiza en grupo un texto teatral proposto.

Coñecemento da lingua

- Forma familias léxicas por derivación ou composición.
- Separa en sílabas as palabras.
- Identifica os substantivos dun texto, clasifícaos polo seu significado e precisa o seu xénero e número.
- Emprega con corrección as regras xerais de acentuación, así como a acentuación de ditongos e hiatos e acentuación diacrítica.
- Identifica os adxectivos dun texto, o seu tipo e o grado que presentan.
- Identifica os adxectivos determinativos e os pronomes nun texto.
- Identifica e analiza formas verbais.
- Usa con corrección as regras ortográficas do b, o v, o h, o g e j.
- Aplica con corrección as regras ortográficas referidas ás letras c, z, qu e k.
- Identifica os verbos dun texto e analízalos.
- Identifica nun texto os adverbios, as preposicións e conxuncións.
- Diferenza entre enunciado e oración.
- Clasifica os enunciados pola actitude do falante.
- Localiza o suxeito e o predicado dunha oración.
- Recoñece o predicado dunha oración e precisa si é nominal ou verbal.
- Identifica nunha oración o complemento directo, o indirecto e os circunstanciais.
- Forma sinónimos e antónimos.
- Coñece hiperónimos e hipónimos.
- Forma campos semánticos.
- Emprega adecuadamente o punto, os dous puntos, coma e o punto e coma.
- Aplica con corrección as regras ortográficas de maiúsculas e minúsculas.
- Sabe que linguas fálanse en España e sitúaaas xeograficamente.
- Identifica o andaluz e os seus trazos máis relevantes.
- Identifica e diferenza o rexistro coloquial e o formal.
- Sabe que é a lingua estándar e emprégaa. Recoñece algúns vulgarismos.

Educación literaria

- Identifica os principais xéneros literarios.
- Recoñece e usa algúns recursos retóricos básicos.
- Recoñece as partes dun poema, mide as sílabas dos versos e delimita o tipo de rima.
- Identifica as principais estrofas métricas.
- Coñece a épica e os seus subxéneros máis relevantes.

- Coñece e distingue as características dos mitos e as lendas.
- Coñece as fábulas, contos literarios e novelas.
- Coñece as memorias e o diario.
- Coñece o xénero teatral e identificar os seus elementos máis caracterizadores.
- Distingue traxedia e drama.
- Coñece a comedia, o entremés e o sainete.
- Coñece que é o cine e o guiión cinematográfico.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 2º de ESO

Textos orais e escritos

- Comprende globalmente un texto oral ou escrito, de carácter descritivo, narrativo ou dialogado.
- Recoñece as características destes textos.
- Identifica textos explicativos, argumentativos, normativos e instrutivos.
- Coñece e emite textos da vida cotiá: instancias, avisos, comunicacións e notas.
- Domina un vocabulario básico sobre o mundo da Administración.
- Redacta un texto escrito simple.
- Le en voz alta con corrección.
- Coñece os principais medios de comunicación de masas.
- Coñece as características da noticia e da crónica.
- Manexa un vocabulario básico referido á prensa.
- Interpreta un cartel publicitario, emoticonos, un cómic, un mapa conceptual, un panel informativo, unha entrevista e unhas normas.
- Recoñece os principais tipos de textos orais.

Coñecemento da lingua

- Distingue os elementos da comunicación nun acto comunicativo.
- Identifica as funcións da linguaxe que predominan en distintas mensaxes.
- Coñece os conceptos de texto, enunciado e sintagma.
- Recoñece as clases de enunciado segundo a actitude do falante.
- Aplica as regras xerais de acentuación e os casos específicos.
- Emprega con corrección as principais regras ortográficas de todas as letras.
- Identifica a estrutura dos sintagmas.
- Distingue suxeito e predicado nunha oración e as oracións impersoais.
- Coñece a conxugación verbal.
- Recoñece as funcións sintácticas oracionais.
- Clasifica as oracións segundo o seu predicado: copulativas, predicativas, activas, pasivas, transitivas e intransitivas.
- Recoñece e produce oracións reflexivas, recíprocas, impersoais e de pasiva reflexa.
- Segue as pautas básicas para analizar e define unha oración: localiza o verbo, identifica o suxeito, verifica os complementos do núcleo do SN, distingue os complementos verbais e define a oración.
- Sabe que é a coherencia dun texto e identifica os principais mecanismos de cohesión textual.
- Utiliza correctamente os signos de puntuación.
- Distingue os usos coloquiais dos usos formais da lingua.

Educación literaria

- Identifica os principais xéneros literarios.
- Recoñece recursos literarios en distintos tipos de mensaxes.
- Identifica as partes dun poema, mide as sílabas dos versos e delimita o tipo de rima.
- Recoñece as principais clases de estrofas.
- Coñece a evolución da novela dende as súas orixes ata a novela moderna.
- Clasifica os tipos de narración segundo a acción que desenvolva e a intención do autor.
- Distingue entre unha narración en terceira ou primeira persoa e coñece os tipos de novela con narrador protagonista.
- Coñece as características fundamentais do conto literario e do microrrelato.
- Coñece os principais subxéneros didácticos: exemplo, fábula e ensaio.
- Coñece as orixes do teatro e a súa evolución.
- Transforma unha narración nun texto teatral.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 3º de ESO

Textos orais e escritos

- Comprende e compón, en soporte papel ou dixital, textos procedentes dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes e entrevistas), textos orais utilizados no ámbito académico (presentación de tarefas e instrucións, breves exposicións, obtención de informacións dos medios de comunicación en informativos, documentais, reportaxes ou entrevistas).
- Expón a información tomada dun medio de comunicación achega dun tema de actualidade, respectando as normas que rexen a interacción oral.
- Utiliza as bibliotecas e as tecnoloxías da información e da comunicación de forma autónoma para a localización, selección e organización de información.
- Utiliza a composición escrita como fonte de información e aprendizaxe, como forma de comunicar experiencias, opinións e coñecementos propios, e como forma de regular a conduta.
- Elabora explicacións orais sinxelas de forma ordenada e clara, previamente preparadas, sobre feitos de actualidade social, política ou cultural que sexan do interese do alumnado.
- Colabora en actividades de aprendizaxe individuais ou compartidas cooperando e respectando aos demais.
- Utiliza a lingua para tomar conciencia dos coñecementos, das ideas e dos sentimentos propios e para regular a propia conduta.
- Reflexiona ante as mensaxes que supoñen calquera tipo de discriminación para fomentar unha sensibilidade crítica fronte a elas.
- Domina as normas de presentación dos textos escritos tanto en soporte papel como dixital, con respecto polas normas gramaticais, ortográficas e tipográficas.

Coñecemento da lingua

- Coñece as diferenzas entre usos orais informais e formais da lingua e toma conciencia das situacións comunicativas nas que resultan adecuados.
- Recoñece e usa os significados contextuais que poden adquirir as modalidades da oración e as perífrases verbais de carácter modal.
- Identifica e usa conectores textuais de orde, de contraste, de explicación e de causa, e os mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos, especialmente as nominalizacións e os hiperónimos de significado abstracto como fenómeno, elemento ou característica.
- Recoñece e usa de forma coherente as formas verbais nos textos.
- Identifica o suxeito e os diferentes complementos verbais, incluíndo entre estas funcións as que teñen forma oracional (subordinadas substantivas, adxectivas e adverbiais) e usa a terminoloxía sintáctica necesaria nas actividades.
- Usa procedementos para compoñer enunciados cohesionados, especialmente mediante a transformación de oracións independentes, coordinadas ou yuxtapuestas en subordinadas adverbiais ou en oracións subordinadas mediante as que se expresan diferentes relacións lóxicas: causais, consecutivas, condicionais e concesivas.
- Coñece as funcións sintácticas características das clases de palabras e análise da súa forma (flexión, afixos...), especialmente no que se refire aos aspectos relacionados coa normativa.
- Interpreta as informacións lingüísticas que proporcionan os dicionarios escolares e outras obras de consulta, especialmente as relacionadas co rexistro e coa normativa.
- Uso progresivamente autónomo de dicionarios e de correctores ortográficos dos procesadores de textos.
- Coñece e usa de forma reflexiva as normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse á norma lingüística.

Educación literaria

- Le obras ou fragmentos adecuados á idade, relacionándoos cos grandes períodos e autores da literatura a partir da Idade Media ata o século XVII.
- Recita poemas, le relatos e obras teatrais breves ou fragmentos representativos recoñecendo algunhas características temáticas e formais.
- Compón textos de intención literaria e elabora traballos sinxelos sobre as lecturas dirixidas.
- Utiliza de forma progresivamente autónoma a biblioteca do centro, as da contorna e bibliotecas virtuais.
- Desenvolve a autonomía lectora e o aprecio pola literatura como fonte de pracer, de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas.
- Le e comenta tres obras da literatura xuvenil, a elixir dunha lista.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 4º de ESO

Textos orais e escritos

- Recoñece textos argumentativos e expón os seus trazos característicos.
- Distingue entre argumentación racional e argumentación emocional.
- Define os conceptos de refutación e contraargumento.
- Analiza a estrutura dun texto prescriptivo.
- Enuncia as características da linguaxe dos textos prescriptivos.
- Explica as características da prensa.
- Coñece as características da radio como medio de comunicación.
- Explica as características da televisión.
- Elabora un anuncio publicitario.
- Identifica o código e os procedementos persuasivos empregados nun anuncio publicitario
- Elabora explicacións orais sinxelas de forma ordenada e clara, previamente preparadas, sobre feitos de actualidade social, política ou cultural que sexan do interese do alumnado.
- Colabora en actividades de aprendizaxe individuais ou compartidas cooperando e respectando aos demais.
- Utiliza a lingua para tomar conciencia dos coñecementos, das ideas e dos sentimentos propios e para regular a propia conduta.
- Reflexiona ante as mensaxes que supoñen calquera tipo de discriminación para fomentar unha sensibilidade crítica fronte a elas.
- Domina as normas de presentación dos textos escritos tanto en soporte papel como dixital, con respecto polas normas gramaticais, ortográficas e tipográficas.

Coñecemento da lingua

- Aplica as regras ortográficas xerais.
- Analiza os mecanismos de cohesión presentes nun texto.
- Aplica correctamente os principios de acentuación.
- Recoñece enunciados e sintagmas.
- Aplica as regras de acentuación de ditongos, tritongos e hiatos.
- Identifica o suxeito e o predicado nunhas oracións.
- Explica o fenómeno da concordancia.
- Emprega correctamente os signos que delimitan enunciados.
- Identifica varias clases de complementos verbais.
- Aplica as normas de uso dos dous puntos e as comillas, a raia e os parénteses.
- Distingue as oracións compostas das oracións simples.
- Identifica e analiza oracións compostas por yuxtaposición e por coordinación.
- Aplica as normas de uso da grafía x, grafía e, ll, h, b/v, ll ou e.
- Escribe correctamente os homófonos que se diferencian pola presenza ou ausencia da grafía h.
- Identifica oracións compostas por subordinación.
- Recoñece e clasifica proposicións subordinadas substantivas.
- Identifica e analiza proposicións subordinadas adxectivas.
- Diferencia proposicións subordinadas adverbiais propias e impropias.
- Identifica e analiza proposicións adverbiais impropias.

Educación literaria

- Explica os trazos propios da literatura neoclásica e romántica a partir dunha serie de textos.
 - Demostra os coñecementos adquiridos sobre os principais autores e obras da literatura neoclásica e romántica.
 - Coñece os trazos característicos da literatura realista e naturalista.
 - Identifica os trazos característicos da poesía modernista nunha serie de textos.
 - Identifica os trazos característicos da poesía da xeración do 27 a partir dunha serie de textos.
 - Recoñece os trazos característicos da xeración do 98 nunha serie de textos.
 - Recoñece os trazos característicos do teatro entre 1898 e 1939 a partir duns textos.
 - Expón os trazos propios da poesía entre 1940 e 1975 a partir duns textos.
 - Identifica a corrente á que pertence un texto literario narrativo escrito entre 1940 e 1975.
 - Relaciona un texto con algunha das correntes teatrais xurdidas entre 1940 e 1975.
 - Identifica nunha serie de textos os trazos da narrativa posterior a 1975.
 - Recoñece nuns textos os trazos característicos da poesía e o teatro posteriores a 1975.
 - Identifica nunha serie de textos os trazos propios da narrativa hispanoamericana do século XX.
- Le e comenta tres obras da literatura española dende o século XIX ata a actualidade, a elixir dunha lista.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 1º de BACHARELATO

Comunicación oral: escoitar e falar.

- Expón oralmente un tema especializado con rigor e claridade, axustándose á situación comunicativa.
- Sintetiza por escrito o contido de textos expositivos e argumentativos orais.
- Recoñece os xéneros textuais orais propios do ámbito educativo.
- Extrae información de textos orais procedentes dos medios de comunicación social, recoñecendo a intención e estrutura así como os recursos verbais e non verbais, e valora de forma crítica a súa forma e contido.

Comunicación escrita: ler e escribir.

- Desenvolve por escrito un tema do currículo con rigor e corrección ortográfica e gramatical, empregando distintas estruturas expositivas adecuadas á situación comunicativa.
- Comprende, produce e organiza textos expositivos escritos do ámbito educativo.
- Comprende, produce e organiza textos expositivos escritos procedentes dos medios de comunicación social: xéneros informativos, de opinión e de publicidade.
- Realiza traballos de investigación obtendo a información de fontes impresas e dixitais, utilizando as Tics para a súa realización, avaliación e mellora.

Coñecemento da lingua.

- Identifica, analiza e explica os usos e valores do substantivo nun texto.
- Identifica, analiza e explica os usos e valores do adxectivo nun texto.
- Identifica, analiza e explica os usos e valores do verbo e as perífrases verbais nun texto.
- Identifica, analiza e explica os usos e valores dos pronomes nun texto.
- Identifica, analiza e explica os usos e valores do artigo e de todo tipo de determinantes nun texto, relacionando a súa presenza ou ausencia coa intención comunicativa do emisor.
- Recoñece as diferenzas entre pronomes e determinantes e as súas relacións gramaticais.
- Identifica, analiza e explica os usos e valores do adverbio nun texto.

- Identifica, analiza e explica os usos e valores das preposicións, conxuncións e interxeccións nun texto.
- Recoñece e explica as estruturas sintácticas simples e complexas, así como as conexións lóxicas e semánticas entre os distintos grupos de palabras.
- Enriquece os seus textos orais e escritos incorporando progresivamente estruturas sintácticas variadas e aplicando os coñecementos adquiridos para a mellora dos mesmos.
- Recoñece e explica os trazos estruturais e lingüísticos dos textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos.
- Recoñece e explica as formas de organización textual, incorporando os procedementos de cohesión textual na súa produción.
- Identifica e analiza as formas gramaticais que fan referencia ao contexto temporal e espacial e aos participantes na comunicación.
- Utiliza correctamente distintas fontes impresas e dixitais para a obtención, o tratamento e a avaliación da información.
- Coñece, explica e valora a pluralidade lingüística de España, as súas orixes históricas e as súas principais variedades dialectais.
- Recoñece e explica as variedades funcionais da lingua.

Educación literaria.

- Le e analiza fragmentos das obras máis representativas da literatura española desde a Idade Media ata o S. XIX.
- Analiza fragmentos de obras significativas da Idade Media ao S. XIX, identificando as súas características temáticas e formais en relación co contexto, o movemento, o xénero ao que pertence a obra.
- Desenvolve unha crecente autonomía de lectura e un aprecio pola literatura como fonte de pracer e de coñecementos doutros mundos, tempos e culturas.
- Interpreta de forma crítica fragmentos ou obras significativas desde a Idade Media ao S.XIX, detectando as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural.
- Planifica e elabora traballos escritos ou presentacións sobre a literatura desde a Idade Media ata o S.XIX., obtendo a información de fontes diversas e aportando un xuízo crítico persoal e argumentado con rigor.
- Compón sinxelos textos escritos con intención literaria e conciencia de estilo.
- Le e comprende polo menos tres obras de literatura española a elixir entre: *La Celestina*, *Lazarillo de Tormes*, selección de *Novelas Ejemplares* ou de capítulos de *Don Quijote de la Mancha* de Cervantes, *Fuenteovejuna* de Lope de Vega, *El alcalde de Zalamea* de Calderón de la Barca ou *Hamlet* de Shakespeare.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 2º de BACHARELATO

Comunicación oral: escoitar e falar.

- Expón oralmente un tema controvertido, defendendo a súa opinión persoal e utilizando as TICs para a súa realización, avaliación e mellora.
- Sintetiza por escrito o contido de textos expositivos e argumentativos orais do ámbito educativo: conferencias e mesas redondas.
- Recoñece os xéneros textuais orais propios do ámbito educativo.
- Extrae información de textos orais procedentes dos medios de comunicación social, recoñecendo a intención e estrutura así como os recursos verbais e non verbais, e valora de forma crítica a súa forma e contido.

Comunicación escrita: ler e escribir.

- Escribe textos expositivos e argumentativos con rigor, claridade e corrección, empregando argumentos adecuados e convincentes e axustando a súa expresión á intención comunicativa e ao resto das condicións da situación comunicativa.
- Analiza textos escritos argumentativos e expositivos de distinto tipo, identificando os seus trazos formais característicos e relacionando as súas características expresivas coa intención comunicativa e co resto dos elementos da situación comunicativa.
- Comprende e produce textos expositivos e argumentativos escritos do ámbito educativo e profesional, identificando a intención do emisor, resumindo o seu contido, diferenciando a idea principal e explicando o modo de organización.
- Realiza traballos de investigación sobre temas polémicos do currículo obtendo a información de fontes impresas e dixitais e utilizando as Tics para a súa realización, avaliación e mellora.

Coñecemento da lingua.

- Recoñece e explica o proceso de formación das palabras en español, aplicando os coñecementos adquiridos para mellóraa, a comprensión e o enriquecemento do vocabulario activo.
- Recoñece e identifica os trazos característicos das categorías gramaticais, e explica os seus usos e valores nos textos.
- Identifica e explica os niveis de significado das palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito en que aparecen.
- Observa, reflexiona e explica as distintas estruturas sintácticas dun texto, sinalando as conexións lóxicas e semánticas que se establecen entre elas.
- Aplica os coñecementos sobre estruturas sintácticas dos enunciados para a realización, a autoavaliación e a mellora de textos orais e escritos, tomando conciencia da importancia do coñecemento gramatical para o uso correcto da lingua.
- Aplica os coñecementos sobre o funcionamento da lingua á comprensión, análise e comentario de textos de distinto tipo procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, relacionando os usos lingüísticos (marcas de obxectividade e subxectividade; referencias deícticas temporais, espaciais e persoais e procedementos de cita) coa intención comunicativa do emisor e o resto dos elementos da situación comunicativa.
- Explica a forma de organización interna dos textos expositivos e argumentativos.
- Reflexiona sobre a relación entre os procesos de produción e recepción dun texto, recoñecendo a importancia que para a súa comprensión teñen os coñecementos previos.
- Coñece a situación do español no mundo, as súas orixes históricas e os seus trazos característicos, e valora as súas variantes.
- Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, apuntas sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.
- Reflexiona sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utiliza estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.

Educación literaria.

- Coñece os aspectos temáticos e formais dos principais movementos literarios do século XX ata os nosos días, así como os autores e obras máis significativos.
- Le e analiza textos literarios representativos da historia da literatura do século XX ata os nosos días, identificando as características temáticas e formais, en relación co contexto, o movemento, o xénero ao que pertence e a obra de o/ da autor/-a, e constata a evolución histórica de temas e formas.
- Interpreta de xeito crítico fragmentos ou obras da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural.
- Desenvolve por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expoñendo as ideas con rigor, claridade e coherencia, e aportando unha visión persoal.
- Elabora traballos de carácter educativo en soporte papel ou dixital sobre temas do currículo de literatura consultando fontes diversas, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información.
- Le e comprende polo menos tres das obras propostas da literatura do século XX: *Plenilunio* de A. Muñoz Molina, *Campos de Castilla* de Antonio Machado, *La fundación* de A. Buero Vallejo e *Crónica de una muerte anunciada* de G. García Márquez.

INDICADORES DE LOGRO de Literatura Universal 1º de BACHILLERATO

LUB1.1.1. Le fragmentos significativos ou textos completos de obras da literatura universal, identificando algúns elementos, mitos ou arquetipos creados pola literatura e que chegaron a converterse en puntos de referencia da cultura universal.

LUB1.1.2. Interpreta obras ou fragmentos representativos situándoos no seu contexto histórico, social e cultural, identificando a presenza de determinados temas e motivos, e recoñecendo as características do xénero e do movemento en que se inscriben, así como os trazos máis salientables do estilo literario.

LUB1.3.1. Comenta textos literarios de diferentes épocas e describe a evolución de determinados temas e formas creados pola literatura.

LUB1.4.1. Compara textos literarios da literatura universal e textos das literaturas galega e española, e recoñece as influencias mutuas e o mantemento de determinados temas e formas.

LUB2.2.1. Realiza traballos críticos sobre tres obras, lidas na súa integridade, relacionándoas co seu contexto histórico, social e literario e, de ser o caso, co significado e a relevancia do/da autor/a na época ou na historia da literatura, e consultando fontes de información diversas

LUB2.3.1. Realiza presentacións orais ou escritas planificadas integrando coñecementos literarios e lectura da época literaria estudada, cunha correcta estruturación do contido, argumentación coherente e clara das propias opinións, consulta e cita de fontes, selección de información relevante e utilización do rexistro apropiado e da terminoloxía literaria necesaria.